

Gospodarske stvari.

Občni zbor kmetijske družbe kranjske

dne 15. novembra 1882.

(Dalje.)

K tej točki govori še dalje dr. Vošnjak, kateri povdarja, da so razmere posojilnic na Českem drugačne, kakor pri nas, zato, ker je tam obrtnija velikanska in temu primeren denarni promet; zato ni misliti, da bi bile primerne pri nas posojilnice po izgledu českem. Na dalje pa opozoruje na ministerski ukaz gledé hranilnic, ki jim nalaga podpirati kmetijske posojilnice. Ker pa ni bilo slišati, da bi se ljubljanska hranilnica ravnala po tem ukazu, predlaga: Naj se glavni odbor obrne do vlade, naj ona z vsemi primernimi sredstvi vpliva na hranilnico ljubljansko, da iz svojih zalog kmetijskim posojilnicam daje posojila ali brez obresti ali vsaj za male obresti.

Na to se oglasi k besedi gosp. Murnik, ki opominja, da je vlada uže storila, kar gosp. Vošnjak želi, da pa hranilnica do zdaj ni imela prilike, pokazati, v koliko je je volja ozirati se na omenjeni ministerski ukaz, ker še nobena posojilnica ni prosila takega posojila.

Gospod Hribar pritrjuje temu, naglašá pa, da je za ustanovljenje posojilnic treba spodbuditi za tak posel pripravne osebe; glavna zapreka je strah pred trudom in odgovornostjo, posebno zato, ker je stvar ljudem še premalo znana; zato predlaga dr. Poklukarjevemu predlogu dodatni predlog: naj se glavnemu odboru naroči pospeševati po svojih podružnicah napravo kmetijskih posojilnic.

Gosp. Dežman ugovarja temu predlogu rekoč, da predlogi še niso dosti jasni, in ugovarja tudi, da po pravih kmetijske družbe bi to spadalo v področje njenih podružnic.

Temu ugovarjata gg. Hribar in dr. Poklukar sklicujoč se na pravila sama, po katerih so podružnice in družba sama poklicana kmetijstvo podpirati z vsemi postavnimi sredstvi, tedaj tudi s tem, da pospešuje za kmetijstvo velevažne posojilnice.

Dr. Poklukar odgovarja tudi ugovorom dr. Vošnjaka s tem, da je njegov nasvèt splošen, tako, da glavni odbor vsled sklepa pa tudi brez tega sme ukreniti, kar bi se mu potrebno zdelo, določila česke deželne postave pa obsegajo gledé področja v slučajih slabega gospodarstva v posojilnicah, za slučaje prepirov ali nevarnosti za upnike tako važne določbe, da tudi pri nas ne bo odveč se ozirati na-nje.

Po tem sprejmejo se vsi trije stavljeni predlogi.

Nadalje odobri se družbeni račun za l. 1881. brez ugovora, proračun za l. 1883. pa po kratkem razgovoru.

Gospod dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški predlagal je, naj se sprejme v proračun še 100 gold. za to, da glavni odbor priskrbi nov natis zdaj pošle knjige: „Nauk o ogledavanji klavne živine in mesa“.

S tem predlogom se sicer strinjajo vsi drugi govorniki, Brus, Murnik in dr. Poklukar, toda mislijo, da v ta namen zadostuje samo nalog do glavnega odbora, ne da bi se spreminjale številke proračuna.

Po tem sprejme se tudi predlog tako spremenjen.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske izkušnje.

Da se jajca ne končajo,

ravnajo Kitajci tako-le: Dobra jajca prevlečejo se z mokro ilovico, katera se na njih hitro posuši, ker lupina mokroto popije. Tako se vrh vsega jajca napravi ilovčast zavoj, ki zrak zadržuje od jajca in tudi jajca, ki se v daljne kraje pošiljajo, varuje, da se ne potarejo. Zagotavlja se, da takim jajcem vsaj več mesecev ne škoduje ne vročina in ne mokrota. Če se ilovica oluši in se jajca skuhajo, okusna so kakor ravno izležena.

Gospodarske novice.

* *Največi vrt*, trdijo, da je grof Lad. Majtheni-ev v Roskoš-u na Ogerskem. Prostor obsega 328 oralov, in dreves raste v njem: češenj in višenj 4215, jablan 5106, orehov 3252, hrušek 620, češpelj 5058, kostanjev 493, in še drugih 308, razun tega pa več tisuč mladih dreves.

Tehnično poročilo

k projektu o izsuševanju ljubljanskega močvirja.

To poročilo je glavnemu odboru za obdelovanje močvirja predložil Ivan pl. Podhagsky, uradno pooblaščen civilen inženir.

(Dalje.)

VI. Črni potok.

Črni potok izvira pod mlinom „Pri Kalinu“, ležečem na Tujnici, in meri sedaj 6700 metrov.

Priloženi podolžni profil kaže, da bode njegova prihodnja regulirana dolgost znašala 6370 metrov, ko se bodo prekopali nekateri zelo hudi zavoji.

Sedanji profil potoka ima na nekaterih krajih toliko blata, da se najviša voda vlije čez bregove in da so vsled tega sosednja zemljišča močvirna.

Tem razmeram se bode pomagalo, ako se naredi strugi dovelj močan, neprestan pad in dovolj širok profil za odtok. Predlagano izkopanje novega rednega vodotoča bode gotovo popolnoma zadostilo zaželjenemu namenu.

Tudi ob tem potoku se šota nikjer ne nahaja.

VII. Švica.

Ta potok spada k onim pritokom Ljubljance, ki vodijo prodovje s seboj. Izvira na zahodni strani Ljubljane nad Vrzdencem, stopi potem pri Dobrovi v dolino Gradaščice in teče od tukaj do združenja z Gradaščico pri Bokalcu (Strobelhof) vzporedno s tem potokom.

Pri tem potoku je množina proda popolnoma pravilna, ker ni zapaziti ne v Vrzdencu ne v posameznih stranskih dolinah nikakoršnih nepravilnih naplavin. Bregovi so skoraj povsod zavarovani z nasadi.

Ob času najvišje vode pa je cela dolina pod vodo. Vzrok temu je, da je struga z jezami tako zazidana, da prinešeni prod izpolni profil potoka do malega razločka med dnem potoka in dnem doline; pri najmanjšem naraščanju vode je tedaj bližnji svet poplavljen.

Da se te povodnji odstranijo, je edino mogoč le ta pripomoček, da se pri vseh ob potoku ležečih vodnih stavbah prizidajo dovelj globoke in široke temeljne zadržnice v lastnih strugah, ki bi zamogle najvišje vode še med bregovi obdržati.

Gotovo bi se vsled teh del, ki bi se morala izvrševati, kakor se razume samo ob sebi, od spodej proti